"Trước đợt đàn áp thẳng tay và tàn bạo các phong trào dân chủ hôm nay, đây là thời điểm Tổng thống Bush cần lên tiếng cho tự do tôn giáo, nhân quyền và dân chủ tại Việt Nam", lời Đại lão Hòa thượng Thích Quảng Độ nói với Phái đoàn Bộ Ngoại giao Hòa kỳ đến thăm ngài ở Saigon

Ngày 9.4.2007 (PTTPGQT) - Cầm đầu Phái đoàn Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ, ông Eric G. John, Thứ trưởng Ngoại giao đặc trách Đông Á và Thái Bình dương sự vụ, đến viếng thăm Đại lão Hòa thượng Thích Quảng Độ tại Thanh Minh Thiền viện ở Saigon. Cùng đi với ông có ông Seth D. Winnick, Tổng Lãnh sự Hoa Kỳ tại Việt Nam và ba nhân viên Bộ. Cuộc trao đổi kéo dài hai tiếng đồng hồ, từ 8 giờ 20 đến 10 giờ 20 sáng thứ hai 9.4.2007.

Qua cuộc điện đàm với ông Võ Văn Ái sau đó, Hòa thượng cho biết hai bên trao đổi thẳng thắn trong một cuộc gặp gỡ thân tình, cởi mở.

Hiện tại Phòng Thông tin Phật giáo Quốc tế chưa được phép tiết lộ nội dung và chi tiết cuộc gặp gỡ. Tuy nhiên chúng tôi có thể trình bày sơ lược những kỳ vọng và bức xúc của các nhà lãnh đạo tôn giáo và giới bất đồng chính kiến mà Hòa thượng Thích Quảng Độ đạo đạt với Phái đoàn Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ. Nhân dịp gặp gỡ, Thứ trưởng Eric G. John cũng thông báo cho Hòa thượng biết rằng sắp tới đây sẽ có cuộc gặp gỡ đối thoại nhân quyền ở cấp cao giữa Hoa Kỳ và Việt Nam tại thủ đô Hoa Thịnh Đốn.

Mở đầu, Hòa thượng nói rằng : *"Tôi không là nhà chính trị mà chỉ là một Tăng sĩ. Là Tăng sĩ chúng tôi phải theo lời Phật dạy để nói lên sự thật. Vậy có chi không vừa ý xin các ngài thể tất cho".* Rồi Hòa thượng nhắc tới sự xúc động sâu xa của người dân Việt khi được nghe lời Tổng thống George W. Bush tuyên bố trong bài Diễn văn nhậm chức nhiệm kỳ hai hồi tháng giêng 2005. Tổng thống nói rằng : ***"Bất cứ ai sống dưới ách bạo quyền và đang tuyệt vọng, hãy nhớ rằng Hoa Kỳ không quên các bạn đang bị đàn áp cũng như không tha thứ kẻ đàn áp. Hoa Kỳ đứng bên cạnh các bạn, khi các bạn tranh thủ cho tự do".***

Nhưng niềm hy vọng của chúng tôi đã tiêu tan tại Thưởng đỉnh APEC vào tháng 11.2006, khi Tổng thống Hoa Kỳ đến Hà Nội mà chẳng cất lên một lời ủng hộ nào cho dân chủ và nhân quyền. *"Tôi nghĩ rằng, những ai đang sống dưới ách bạo quyền, không riêng gì ở Việt Nam mà ngay tại Bắc Hàn, Miến Điện hay bất cứ đâu đều chia sẻ nỗi thất vọng đó đối với Hoa Kỳ".*

Hòa thượng cho biết trong năm qua, nhà cầm quyền Hà Nội để yên cho một số tiếng

nói đòi hỏi dân chủ được cất lên. Nhưng sự kiện dương đông kích tây này chỉ nhắm đạt cho được những mục tiêu, như rút tên Việt Nam ra khỏi danh sách các quốc gia đàn áp tôn giáo cần đặc biệt quan tâm (CPC), gia nhập Tổ chức Thương mại Thế giới và hưởng quy chế quan hệ thương mại bình thường vĩnh viễn (PNTR) với Hoa Kỳ. Khi đạt xong ba mục tiêu ấy, nhà cầm quyền Cộng sản liền đàn áp kịch liệt để dập tắt vĩnh viễn các tiếng nói dân chủ tại Việt Nam. Vì vậy, Hoa Kỳ không thể tụ thủ bàng quan để cho Hà Nội mặc tình thao túng mà chẳng e sợ một sự trừng phạt nào.

"Trước đợt đàn áp thẳng tay và tàn bạo các phong trào dân chủ hôm nay, đây là thời điểm Tổng thống Bush cần lên tiếng cho tự do tôn giáo, nhân quyền và dân chủ tại Việt Nam". Hòa thượng cũng kêu gọi Quốc hội Hoa Kỳ thông qua những biện pháp hậu thuẫn tiến trình dân chủ hóa Việt Nam. Hoa Kỳ cần đặt điều kiện nhân quyền trong tương quan kinh tế, sử dụng giao thương và viện trợ như sức mạnh đòn bẩy để áp lực Hà Nội tuân thủ các tiêu chuẩn quốc tế.

Hòa thượng Thích Quảng Độ xác nhận rằng, sự thay đổi gần đây trong sách lược của Hoa Kỳ củng cố niềm tin của Hòa thượng là vận mệnh dân tộc nằm trong tay dân Việt. Dân chủ không là món quà từ nước ngoài đưa tới. Tiến trình dân chủ thúc đẩy từ bên trong, do quyết tâm của những nhà dân chủ, các cộng đồng tôn giáo và những nhà đấu tranh cho nhân quyền thuộc mọi tầng lớp hướng dẫn. Tuy nhiên Hòa thượng nói rằng, sự hậu thuẫn của cộng đồng thế giới, đặc biệt của Hoa Kỳ, cực kỳ cần thiết nhằm ngăn chặn Hà Nội thẳng tay đàn áp các tiếng nói đòi hỏi cải cách dân chủ. Như tại các trận đấu, tiếng cổ vũ tinh thần của khán giả rất cần thiết.

Hòa thượng cũng gạt bỏ luận điểm cho rằng nội bộ Đảng Cộng sản tranh chấp giữa hai tầng lớp lãnh đạo một bên là "phe bảo thủ" (thân Trung quốc), bên kia là "phe cải cách" (thân Mỹ). Đây chỉ là màn khói ảo hóa nhằm đánh lừa dư luận quốc tế mà thôi. Hãy nhìn lời tuyên bố của tân thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng thuộc phe gọi là "cải cách", nhưng ông lại bác bỏ tự do báo chí và không chấp nhận nền báo chí tư nhân và độc lập.

Hòa thượng Thích Quảng Độ đưa ra nhận xét với Phái đoàn Hoa Kỳ rằng, trong suốt thời gian nhà cầm quyền Hà Nội tỏ ra khoan dung với một số nhà hoạt động dân chủ, là vì Hà Nội đeo đuổi mục tiêu chính trị của họ chứ không là thay đổi chính trị. Vì cùng thời gian ấy, họ vẫn tiếp tục một cách có hệ thống cuộc đàn áp tàn nhẫn đối với Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thống nhất. Hòa thượng kể những đợt sách nhiễu, đe dọa, tấn công, giám sát và theo dõi các thành viên trong 20 Ban Đại diện của Giáo hội. Các Ban Đại diện này được thành lập để giúp đỡ dân nghèo tại các tỉnh miền Trung và miền Nam. Những cuộc giam giữ tùy tiện, quản chế không thông qua một cuộc xét xử hợp pháp nào, như trường hợp Đức Tăng thống Thích Huyền Quang và bản thân Hòa thượng. Hòa thượng xác nhận : *"Đức Tăng thống và tôi là những tù nhân bị giam giữ ngay nơi chùa viện của chúng tôi, chúng tôi mất hết tự do và mọi quyền con người".*

Hòa thượng cho biết chính sách đàn áp tôn giáo như thế không nhắm riêng Giáo hội chúng tôi, mà còn bao gồm tất cả mọi tôn giáo không được thừa nhận, như đồng bào Thượng Tây nguyên theo đạo Tin Lành, Giáo hội Tin Lành Mennonite và Giáo hội Hòa Hảo cũng lâm cảnh tương tự.

Tuy nhiên, Hòa thượng lạc quan nói với Phái đoàn Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ rằng : “Đạo Phật dạy cho chúng tôi mọi sự đều vô thường. Không có gì biệt lập mà tồn tại vĩnh viễn. Chế độ Cộng sản Việt Nam cũng không thoát khỏi quy luật tự nhiên của lẽ vô thường này. Rồi sẽ một ngày, tự do và dân chủ nẩy nở trên quê hương Việt Nam”.